AİLEDE MUTLULUK PRENSİPLERİ

Eşlere Karşı İyi Davranmak:

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

- ***Ey iman edenler! Kadınlara zorla vâris olmanız size helâl değildir. Apaçık bir edepsizlik yapmadıkça, onlara verdiğinizin bir kısmını ele geçirmeniz için de kadınları sıkıştırmayın. Onlarla iyi geçinin. Eğer onlardan hoşlanmazsanız (biliniz ki) Allah'ın hakkınızda çok hayırlı kılacağı bir şeyden de hoşlanmamış olabilirsiniz.***[1]

---

[1] Nisa, 4/19.

Eşlerin İyi Yönlerini Görmek

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَا يَفْرَكْ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً، إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ

- *“Mü’min bir erkek, mü’min karısından nefret etmesin. Eğer bir huyunu beğenmezse, diğer bir huyundan memnun kalır.”*[2]

[2] Müslim.

Kusuru Kendinde Aramak:

- Büyük veli İmam Şa'ranî güzel geçimin sırrını şöyle açıklar:
- "Mümin kardeşim! Eğer sen hanımının doğru, güzel huylu ve ahlâklı olmasını istiyorsan, önce kendin Allah'a karşı doğru olmaya bak. Birçok insan bunu bilmediklerinden kendine bakmadan hanımının ahlâkından şikâyet etmekte. Eğer bu inceliği bilmiş olsalardı önce kendi kusurlarını düzeltir ve böylece hanımlarının kötü ahlâkı da kendiliğinden düzelmiş olurdu.
- Ben bu durumu kendi ailem üzerinde çok denedim. Ben ne zaman bir kusur işlesem bunun hemen onda bir yansımasını görürdüm. Halbuki o gerçekte güzel ahlâklı bir kadındı. Ancak ben değişince o da elinde olmadan değişiyordu. Buna çok defa şahit oldum. Bunun için hanımımda sevmediğim bir hareket görsem hemen kendimi kontrol ederdim. Ben kendime çeki düzen verince onun da kendiliğinden düzeldiğini görürdüm."

Erkeklerin Eşlerinden Bekledikleri:

- Peygamberimiz de şöyle buyurmuştur:
- أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا. فَحَقُّكُمْ عَلَيْهِنَّ أَنْ لَا يُوطِئْنَ فَرْشَكُمْ مَنْ تَكْرَهُونَ، وَلَا يَأْذَنَّ فِي بُيُوتِكُمْ لِمَنْ تَكْرَهُونَ، أَلَا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ
- *Bilesiniz, kadınlarınız üzerinde hakkınız var, kadınlarınızın da sizin üzerinizde hakkı var. Onlar üzerindeki hakkınız, yatağınızı istemediklerinize çiğnetmemeleridir. İstemediklerinizi evlerinize almamalarıdır. Bilesiniz onların sizin üzerinizdeki hakları, onlara giyecek ve yiyeceklerinde iyi davranmanızdır.*[3]

---

[3] Tirmizi.

- **<u>Erkeklerin eşlerinden beklediklerini şöyle maddeleyebiliriz:</u>**
- Hanımım anlayışlı ve hoşgörülü olmalı.
- Karşılıklı ilişkilerde sevgi ve saygıyı ön planda tutmalı.
- Hayalci olmamalı.
- İşten eve sinirli gelebilirim, böyle durumlarda anlayışlı olmalı.
- Kabul etmediğim bir konuda beni iknaya uğraşmamalı!
- Problemleri çözmek için peşin hükümlü olmamalı
- Beni olduğum gibi kabul etmeli, bana göre davranmalı.
- Az ve yerinde konuşmalı.
- Evliliğimizi başka evliliklerle karıştırmamalı.
- Sadece kendi aklına, mantığına ve kabiliyetine güvenmemeli
- Ukalâlık göstermemeli.
- Küçük şeyleri büyütüp içinden çıkılmaz hâle getirmemeli.

Kadınların Eşlerinden Bekledikleri:

- Eşim, anlayışlı, fedakâr, hoşgörülü olmalı.
- Kadınların erkeklerden farklı olduklarını kabul etmeli.
- Kadının aile içerisindeki önemini kabul etmeli, bunu bana hissettirmeli.
- İşini çok sık evine getirmemeli.
- Geç vakitlere kadar dışarıda kalmayı alışkanlık haline getirmemeli.
- Aile içerisinde alınan kararlarda bana da danışmalı
- Aile huzurunu kaçıracak kadar kıskanç olmamalı
- Aile içerisindeki sorunları, üçüncü kişilere aktarmamalı.
- Bütün sorunlarını benimle paylaşmaya ihtiyaç duymalı.
- Onun için yaptığım şeyleri görüp, takdir etmeli (Yemek, hediye vs.)

Bir Annenin Evlenen Kızına Tavsiyeleri:

- Rabia kabilesinin ileri gelenlerinden Haris kızı Ümâme, kızını kral Amr oğlu Harisle evlendirirken şöyle nasihat eder:
- Bak yavrum! Edep ve terbiyesine, soy ve asaletine bakarak bir kimseye nasihat ve tavsiye etmemek gerekseydi, benim de şimdi sana öğüt vermeme gerek kalmazdı. Fakat tavsiye, bilene hatırlatma, bilmeyene öğretme niteliğinde olduğundan herkes faydalıdır.
- Kızım! Eğer bir kızın, ana-babasının serveti sebebiyle kocaya ihtiyacı olmasaydı, herkesten çok senin ihtiyacın olmazdı. Ama öyle değil, erkekler bizim için yaratıldığı gibi, biz de onlar için yaratılmışız.
- Kızım! Şimdi sen ana-baba evinden, büyüyüp yetiştiğin, gezip dolaştığın yuvadan çıkıp, bilmediğin ve ömründe hiç yakını olmadığın bir adamın evine gidiyorsun. O halde kocanın rızasını gözetip cariye gibi itaat et ki, o da sana kul köle olsun. Seni sevsin, seni memnun etmenin çaresine baksın.

- Şimdi sana on tane tavsiyede bulunacağım. Bunları iyice belle ve sırası geldikçe aynen uygularsın. Güzelce geçinirsiniz, aranız asla bozulmaz.
- 1. Sana yiyecek ve giyecek ne getirirse can-ı gönülden kabul et. Kanaatkar ol. Zira kalp huzurunun ilk yolu kanaattir.
- 2. Emrettiği şeyleri yap, yapma dediği şeyleri yapma. Sözünü dinleyip kendisine itaat et. Anlaşma ve itaate dayalı beraberliklerden Allahü Teala razı olur.
- 3-4. Evin içini, üstünü başını temiz tutmaya dikkat et. Göze hoş gelmeyecek veya kötü koku neşredecek şeylerden kaçın. Sakın ha, kocanı kendinden iğrendirip, gözünden düşmeyesin.
- 5-6. Uyuyacağı, yemek yiyeceği zamanları kolla. Yani bunları hangi vakit ve saatte yapmaya alışmışsa, o vakitleri gözetip yemeğini ve yatağını hazırla. Zira açlık ateşlendirir, uykusuzluk öfkelendirir.
- 7-8. Kocanın malını koru, israf ve telef etme. İtibarını koru, hısım-akrabasına hürmet et. Bunlar iyi idarenin gereklerindendir.

- 9. Efendine ait bildiğin sırları sakın kimseye duyurma. Eğer duyuracak olursan güvenini kaybedersin sen de ondan emin olamazsın.
- 10. Dine aykırı olmayan isteklerini yerine getirmekte ihmal gösterme. Şayet ihmal gösterirsen, onu darıltır, kendine düşman edersin. O kederli olduğu zaman sen neşeli olma, o neşeli olduğunda sen üzüntülü görünmekten çekin. Onun üzüntülü zamanında senin neşeli, onun neşeli zamanında senin üzüntülü görünmen onu sevmediğinin, hislerine, dertlerine ortak olmadığının delilidir. Bu hal ise sizi birbirinizden ayırmaya kadar götürebilecek soğuk bir davranıştır. Sen eşinin dertlerine ne kadar ortak olursan o da senin dertlerine o kadar ortak olur. Eşinin isteklerini kendi isteklerine tercih et.

Ailede Mutluluğu Sağlamak İçin Uyulması Gereken Kurallar:

- Tecrübeler sonucu, alim ve psikologların aile mutluluğu için tespit ettikleri bazı prensipleri birlikte hatırlayalım:
- 1- Kısa ayrılıklar, ailevî ilişkileri güçlendirebilir. Uzun ayrılıklar ise aile için yıkım olabilir. Uzun ayrılıklardan uzak durulmalıdır.
- 2- Mutlu bir beraberlik için taraflar birbirinin psikolojisini, yapı ve karakterlerini iyi tanımalıdır.
- 3- Hiçbir anlaşmazlığın uzun süreli olmasına fırsat verilmemelidir.
- 4- İster eski nişanlısı, ister önceki eşi olsun geçmiş deneyim ve hatıralardan söz etmek doğru değildir.
- 5- Aşırı idealist olmamalı, normal yaşamalı ve karşı taraftan mucizeler beklememelidir.

- 6- Eşler, sevgilerini her vesileyle birbirlerine ifade etmelidirler.
- 7- Üzüntüye teslim olmamaya çalışılmalı; hayata sürekli ümitle bakılıp ve güler yüzlü olunmalı.
- 8- Küçük ve büyük her kusurda incitici ve kırıcı tenkitlerden titizlikle sakınılıp affedici olunmalı.
- 9- Tartışmalar çıktığı noktada tutulmaya çalışılmalı; geçmişte kalmış diğer bir konuyu da içine alacak şekilde genişletilmemeli.
- 10- Yersiz ve mesnetsiz kıskançlık, kuşku ve şüpheler yıkıcıdır. Zan ve kuruntulara göre hareket edilmemelidir.
- 11- Eşine, telkin edilip ona da güvendiği gösterilmelidir.
- 12- Mutlu olabilmen için, iyi bir eşle evlenmiş olman yetmez; senin de münasip bir eş olman gerekir.
- 13- Temizlik imanın yarısı ve kalıcı bir sevginin temel şartıdır.

- 14- Hayat arkadaşınla mutlu bir hayat için, kişiliğinin ayrılmaz parçası saydığın bazı şeylerden ödün vermen, esnek olman gerekebilir.
- 15- Kendin için istediğin güzel şeyleri hayat arkadaşın için de iste, kendini düşündüğün kadar onu da düşün.
- 16- Almak kadar vermeyi de bil. Bencil, egoist olma.
- 17- Her erkek, hanımının her konuda en iyisini yapmaya çalışan; güneş gibi sevgi ve şefkatiyle kendisini ısıtan ideal bir eş olmasını ister. Her hanım da, kocasının tam güvenilir güçlü bir kişilik sahibi, her türlü ihtiyaçlarını temin edecek bir kimse olmasını arzu eder. Taraflar, bu ideal standardı yakalama gayreti içinde olmalıdır.
- 18- Her sıkıntı ve olumsuzlukta hemen eşini suçlama.
- 19- Yalnız bugünü yaşa, geçmişte yaşanmış üzüntüleri ve henüz gelmeyen yarınki kaygıları bugüne taşıma.

- 20- Nikâh akdinin çok mukaddes bir bağ ve Allah’a verilmiş bir söz olduğunu bil. Bu konuda ileride pişman olacağın bir adımı atmadan önce bin kez düşün.
- 21- Aile hayatı için aşk ve sevgi önemli ve zorunlu olmakla birlikte, ailenin sadece bunun üzerinde duracağını sanma. Başka niteliklerin de bulunması gerektiğini bil.
- 22- Hayat arkadaşına karşı örnek davranışlar sergile.
- 23- Olur olmaz, komşu ve akrabalarının aranıza girmesine fırsat verme; ailevi problemleri kendiniz halletmeye çalışın.
- 24- Hayat arkadaşında hata olarak gördüğün bazı şeyleri düzeltmede aceleci olma; değişmesi için zamana ihtiyaç duyan kusurlar olabilir. Ufak tefek hataları büyütme.
- 25- Evliliğin yükümlülük ve sorumluluklarını gönül hoşluğuyla kabul etmeli ve tam bir özgüvenle üstlenmelisin.

- 26- Anlaşmazlık ve tartışma sebeplerinden mümkün mertebe sakın.
- 27- Eşinle müşterek işler yapmaya vakit ayır ki, ileride sizin için mutlu hatıralar kalsın ve sizi birbirinize daha çok yaklaştırsın.
- 28- Eşine, son derece serbestçe kendini ifade etme ve yeteneklerini geliştirme fırsatı tanı. Hiçbir yönünü alay konusu yapma.
- Hanımları ilgilendiren kurallar
- 29. Malî haklara saygı gösterilmeli ve bu asla ihmal edilmemelidir. Tartışma konularının başında bu konu gelir.
- 30. Mümkün oldukça, dış problem ve üzüntülerine eşini ortak etme, kendin üstesinden gelmeye çalış. Fakat sevinçlerinde onu unutma.
- 31. İstişare, aile hayatında önemli bir prensiptir. Eşlerden her biri aile hayatında kendisini ortak görmeli ve bir kenara itilip ihmal edilmediğini hissetmelidir.

- 32. Aile mutluluğun, evde hiçbir problemle karşılaşmamana değil, problemlerin üstesinden gelebilmene, onları çıktığı noktayla sınırlı tutmana, eşinle olan ilişkilerini olumsuz etkilemesine fırsat vermemene bağlıdır.
- 33. Problemden kaçmak, hele hele evi terk etmek çözüm değil. İyisi mi, sakin kafayla düşünüp problemin çözümüne hemen başlamak.
- 34. Bir tartışma esnasında eşinin güzel yönlerini ve iyiliklerini de hatırlamaya çalış; beğenmediğin yönlerinin, tüm iyiliklerini örtmesine fırsat verme.
- 35. Kılıç yarası geçer, dil yarası geçmez. Ailevî tartışmalarda, yaralayıcı sözler sarf etmekten sakın, yoksa küçük bir mesele yüzünden onun sevgi ve ilgisini tümden kaybedebilirsin.
- 36. “Onurum”, “gururum” türü kelimeler, şeytanın sıkça tuzak olarak kullandığı sözlerdir. Bir tartışma esnasında şeytan bunları bahane

ederek taraflara hatasını güzel gösterir ve barışma kapısını kapatmaya çalışır.

- 37. Çocukların yanında eşinle tartışmaktan veya sesini yükseltmekten sakın. Çünkü çocuklar, öncelikle ebeveynlerini örnek alarak ve taklit ederek öğrenirler. Bu tür problemler ve çözüm yolu çocuğun zihninde yer edecek ve ileride üzerinde olumsuz etkisini gösterecektir.
- 38. Hanım, eşinin, bağlanılmaya layık ideal bir kişilik olduğunu, kendisiyle iftihar ettiğini ona hissettirmelidir.
- 39. Hediyeleşin ki sevginiz artsın ve bu, mutluluk ve sevinç her vesileyle sizin âdetiniz olsun.
- 40. Akıllı hanım, gerek kendinin gerekse çocuklarının ihtiyaç ve isteklerini sunmak ve eşinde düzeltmesini istediği bir davranışı düzelttirmek için en uygun vakti kollar. Bazen uygun vakit zannettiği, gerçekte uygun olmayabilir. İyi düşünmelidir.

- 41. Seni ilgilendirmeyen konularda eşini sorularınla bunaltma. Sana açmak istemediği sırlarını ısrarla öğrenmeye çalışma.
- 42. Evde bir köşeye çekilip tek başına oturmayı âdet haline getirme, mümkün mertebe eşinle ilgilen.
- 43. Çalışan bir kadın, birinci sorumluluk alanının evi olduğunu unutmamalı. Evinin işleriyle işyerinin işlerini birbirinden ayrı tutmasını bilmeli.
- 44. Eşinin akrabaları ziyarete geldiğinde hoşnutsuzluk göstermemeli. Aksine, onları güzel bir şekilde karşılayıp ağırlamada örnek bir tutum sergilemeli.
- 45. Özellikle kaynanana hürmet et, ona ailenin geleneklerine göre en güzel şekilde hitap et. Onunla tartışmaya girme. İleride gelininin sana nasıl davranmasını istiyorsan öyle davran.

- 46. Hz. Peygamber, komşu hakkı üzerinde çok durmuştur. Komşuya iyilik etmek, sevinç ve tasalarına ortak olmak, yardımı esirgememek dinimizin emridir.
- 47. Sürekli görüş ayrılığı, zamanla gönül ayrılığını da doğurur. Bazen, ikna olmasan da eşinin görüşüne katıl. Yeter ki, yapılan iş Allah'a isyan sayılan bir şey olmasın.
- 48. Evde eşinin ihtiyaç duyduğu sükuneti sağlamak için çocukları zihin geliştirici oyuncaklarıyla oyalayabilirsin.
- 49. Çocuklar Allah'ın büyük nimetleridir. Onları ihmal ederek, iyi terbiye etmeyerek veya başka herhangi bir işi daha önemli sayarak bu nimeti azap vesilesine çevirme.
- 50. Çocuk bakımı ve terbiyesiyle ilgili sağlıklı bilgiler edinmeli ki, her aşamada onlara nasıl davranılacağı bilinsin. Böylece ruhen ve bedenen sağlıklı yetişsinler.

- 51. Ahiret işlerinde eşler birbirine yardımcı olmalı. Dünya kadar ahireti de arzulamalı ve önem vermeli.
- 52. Savurganlık aile mutluluğunu bozar. Allah'ın nimetini yok eder. Allah savurganları sevmez. Tutumlu ol ki, yokluk çekmeyesin.
- 53. İyi niyet ve hayırhahlık bahanesiyle de olsa, arkadaşlarının senin özel hayatına karışmasına izin verme.
- 54. Evinin sırlarını ne bir dostuna, ne de bir yakınına anlatma.